

PORADNIK BIBLIOTEKARZA

Nr 4

Kwiecień — 1952

Rok IV

NA 60-LECIE URODZIN PREZYDENTA POLSKI LUDOWEJ BOLESŁAWA BIERUTA

Na apel fabryki „Pafawag“, która rzuciła hasło podjęcia zobowiązań dla uczczenia 60-letniej rocznicy urodzin Pierwszego Prezydenta Polski Ludowej Bolesława Bieruta społeczeństwo polskie odpowiedziało falą zobowiązań. Zobowiązania te przyczynią się do szybszego zrealizowania Planu 6-letniego, który *„stworzy mocne i niewzruszone podstawy nowego ustroju społecznego w Polsce, podstawy socjalizmu“*. (Przemówienie Prezydenta Bolesława Bieruta na V Plenumi KC PZPR).

Ta socjalistyczna forma uczczenia 60-lecia urodzin Prezydenta, jest najpiękniejszym hołdem jaki naród nasz może złożyć człowiekowi, który wyszedł z ludu, przez całe życie walczył o jego prawa i nieugięcie trwa na posterunku walki o ustrój sprawiedliwości społecznej.

Wśród wszystkich, którzy podjęli zobowiązania, nie może zabraknąć bibliotekarzy polskich.

Jak słusznie podkreślił Prezydent Bolesław Bierut *„Nie zrealizujemy rewolucji gospodarczej bez rewolucji kulturalnej“* (przemówienie na III Krajowym Zjeździe ZNP). Kładąc podwaliny pod ustrój socjalistyczny musimy pamiętać, że równoległe z budownictwem gospodarczym winna iść praca nad podniesieniem kultury i oświaty szerokich mas pracujących, praca wychowawcza nad kształtowaniem ich socjalistycznej świadomości społecznej.

Obowiązkiem bibliotekarza jest umasowienie czytelnictwa, objęcie zasięgiem swej pracy wszystkich tych, którzy wcale lub w małej tylko mierze, korzystają z dorobku kultury. Bibliotekarz winien udostępnić człowiekowi pracy prawdę o prawach rozwoju przyrody i społeczeństwa ludzkiego, budzić zainteresowanie dla pracy i walki jaką toczy nasz naród o utrwalenie pokoju, o realizację Planu 6-letniego, dla walki o sprawiedliwość społeczną, o socjalizm jaką prowadzi Związek Radziecki i wszystkie miłujące pokój narody. Podejmując zobowiązania pamiętajmy o roli jaką Partia i Rząd wyznacza pracownikom kultury i oświaty na obecnym etapie. Nasze zobowiązania powinny przyspieszyć wykonanie Planu 6-letniego na odcinku kultury.

Podejmujemy zobowiązania konkretne, realne i wykonalne.

W ramach zobowiązań można: 1) zorganizować w bibliotece wystawę i pomóc słabszym bibliotekarzom w organizowaniu takich wystaw u siebie; 2) zorganizować i pokierować pracą zespołu czytelniczego; 3) otoczyć opieką słabszą bibliotekę, udzielając jej bezpośredniej pomocy przy opracowaniu księgozbioru i organizacji czytelnictwa; 4) zapoznać się z osiągnięciami i metodyką pracy bibliotek Związku Radzieckiego; 5) pogłębić wiadomości z dziedziny bibliotekarstwa, organizując seminaria dla pracowników bibliotek.

Wymienione przykłady nie wyczerpują wszystkich możliwości. Bibliotekarz znając potrzeby swego środowiska, podejmie zobowiązania, które staną się najlepszym wyrazem wskazań Prezydenta Bolesława Bieruta: *„Warunkiem naszego zwycięstwa jest, aby każdy człowiek pracy w Polsce stał się świadomym twórcą Planu 6-letniego..... znał plan i program budownictwa socjalizmu, aby każdy człowiek pracujący stał się oddanym sprawie budowy socjalizmu bojownikiem i ofiarnym realizatorem Planu 6-letniego* (przemówienie na V Plenum KC PZPR).

*

Wystawy zorganizowane w związku z 1 Maja, świętem klasy robotniczej, należy powiązać z 60-leciem urodzin Prezydenta Bolesława Bieruta. Jedną ze ścian pomieszczenia, gdzie będzie urządzona wystawa, należy przeznaczyć całkowicie na eksponaty związane z tą rocznicą. (Przykładowy projekt dekoracji ściany załączamy poniżej).

tło: czerwone płótno — w części z portretem ułożone w fałdy,
litery: białe (wycięte z bristolu).

Na półeczce lub stoliku, umieszczonym na tle udrapowanej dekoracji, umieścimy życiorys Prezydenta (Kalendarz Robotniczy z roku 1952 lub 1951, otwarty na stronie, gdzie znajduje się życiorys), wydawnictwa książkowe, oraz te numery czasopisma „Nowe Drogi“, w których zamieszczone zostały przemówienia Prezydenta. Na bocznych ścianach można podać niektóre cytaty z przemówień. Kwiaty i zieleń uzupełnią całość, która powinna być jaknajprostsza, estetyczna i zwracająca uwagę zwiedzających.

C y t a t y.

Nie było i nie ma w dziejach ludzkich piękniejszego, wspólniejszego, bardziej twórczego i porywającego dążenia nad ideę pełnego wyzwolenia człowieka z wszelkiego ucisku i niewoli. Tą ideą jest socjalizm. (V Plenum KC PZPR).

Walka w obronie pokoju jest dziś najważniejszym zadaniem wszystkich ludzi, każdego narodu i każdego człowieka, który rozumie, że zbrodniom imperialistów trzeba zapobiec, aby ludzkość mogła kroczyć naprzód po drodze postępu. (VI Plenum KC PZPR).

Plan 6-letni — to program nie tylko gospodarczy lecz równocześnie ideologiczny, polityczny, społeczno-ustrojowy. Plan 6-letni — to plan który stworzy mocne i niewzruszone podstawy nowego ustroju społecznego w Polsce, podstawy socjalizmu. (V Plenum KC PZPR).

Konieczna jest na całym froncie kulturalnym ofenzywa w kierunku upowszechnienia i udostępnienia kultury dla całego narodu. (Wrocław).

Pod sztandarem nauki i wiedzy, postępu i socjalizmu wychowujcie, umacniajcie milionowe szeregi polskiej młodzieży. (Do nauczycieli).

Aby wychować, uczyć, uświadamiać ludzi trzeba samemu podnieść swoją wiedzę, trzeba uczyć się od mas, obcując z nimi i pomagając w rozwiązaniu trudności w ich pracy oraz w ich troskach i sprawach codziennych (VI Plenum KC PZPR).

PRZEMÓWIENIA PREZYDENTA BOLESŁAWA BIERUTA

W zestawieniu przyjęto układ chronologiczny z tym, że dla podania czytelnikom materiałów najaktualniejszych zamieszczono je w porządku odwrotnym tzn. zaczynając od ostatniego przemówienia Prezydenta.

BROSZURY

Do nauczycieli. Przemówienie Prezydenta RP Bolesława Bieruta na III Krajowym Zjeździe Związku Nauczycielstwa Polskiego. W-wa 1951 Nasza Księgarnia s. 15, 1 nlb.

Zagadnienia Partii w walce o nowe kadry na tle sytuacji ogólnej. Referat na IV Plenum Komitetu Centralnego i Centralnej Komisji Kontroli Partyjnej wygłoszony w dniu 8 maja 1950 r. W-wa 1950 KiW s. 85, 2 nlb.

BIERUT B. CYRANKIEWICZ J. *Podstawy ideologiczne PZPR.* Referat Tow..... wygłoszony dnia 15.XII.1948. Koreferat Tow..... wygłoszony w dniu 16.XII.1948 na Kongresie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Deklaracja ideowa PZPR (Wyd. III) W-wa 1951 KiW s. 143, 1 nlb.

Upowszechnienie kultury. Przemówienie Prezydenta RP na otwarciu radiostacji we Wrocławiu 16 listopada 1947. (W-wa 1948 Radiowy Instytut Wydawniczy) s. 22.

MATERIAŁY Z CZASOPISM (WYBÓR)

Orędzie noworoczne 1952. (Prasa z dnia 1 stycznia 1952 r.).

Nasze najbliższe zadania. „Nowe Drogi“ Nr 1—2 (31/2) styczeń—luty 1952.

Wielka karta zwycięskich i utrwalonych na zawsze zdobywcy polskiego ludu pracującego. Przemówienie na posiedzeniu Komisji Konstytucyjnej dnia 23.I.1952 r. „Nowe Drogi“ Nr 6 (30) listopad—grudzień 1951.

O pokój, demokrację i socjalizm. „Nowe Drogi“ Nr 5 (29) wrzesień—październik 1951.

List do budowniczych, robotników i pracowników nowej stalowni w Częstochowie. „Nowe Drogi“ Nr 3 (27) maj—czerwiec 1951.

Walka narodu polskiego o pokój i Plan Sześcioletni (referat wygłoszony na VI Plenum KC PZPR). „Nowe Drogi“ Nr 1 (25) styczeń—luty 1951. Końcowe przemówienie na VI Plenarnym Posiedzeniu KC PZPR (jak wyżej — wydane również w formie broszury).

Polska na drodze budownictwa socjalistycznego. „Nowe Drogi“ Nr 6 (24) listopad—grudzień 1950.

Istota sojuszu robotniczo-chłopskiego na obecnym etapie. „Nowe Drogi“ Nr 5 (23) wrzesień—październik 1950.

Przemówienie na otwarciu V Plenum KC PZPR 15 lipca 1950. „Nowe Drogi“ Nr 4 (22) lipiec—sierpień 1950.

Nauczyciel i wychowawca musi być szermierzem prawdy, postępu i sprawiedliwości społecznej. (Przemówienie do absolwentów państwowych Liceów Pedagogicznych z dn. 18 czerwca 1950) „Nowe Drogi“ Nr 3 (21) maj—czerwiec 1950.

Zadania Partii w walce o nowe kadry na tle sytuacji ogólnej. Referat wygłoszony w dniu 8.V.1950 na IV Plenum KC PZPR i Centr. Komisji Kontroli Partyjnej. „Nowe Drogi“ Nr 2 (20) marzec—kwiecień 1950.

Zadanie Partii w walce o czujność rewolucyjną na tle sytuacji obecnej. Referat wygłoszony na III Plenum KC PZPR dnia 11.XI.1949. III Plenum KC PZPR 11, 12, 13 listopada 1949. Wydawnictwo czasopisma „Nowe Drogi“.

Przemówienie końcowe na III Plenum (jak wyżej).

Zwycięski wódz nowej epoki. „Nowe Drogi“ Nr 6 (17) listopad—grudzień 1949.

Doświadczenia dziesięciolecia. „Nowe Drogi“ Nr 4 (16) lipiec—sierpień 1949.

Nowa rola i nowe zadania Związków Zawodowych. Z przemówienia powitalnego wygłoszonego na II Kongresie Związków Zawodowych dnia 1.VI.1949. „Nowe Drogi“ Nr 3 (15) maj—czerwiec 1949.

Zadania Partii w walce o pokój. Referat na II Plenum KC PZPR dnia 20 kwietnia 1949. „Nowe Drogi“ Nr 2 (14) marzec—kwiecień 1949.

Fragment podsumowania dyskusji na II Plenum (jak wyżej).

Podstawy ideologiczne Zjednoczonej Partii (fragment końcowy referatu, wygłoszonego 15 grudnia 1948 r. na Kongresie Zjednoczeniowym). „Nowe Drogi“ Nr 1 (13) styczeń—luty 1949.

Zjednoczenie — nowy etap w walce o lepszą przyszłość. „Nowe Drogi“ Nr 12 listopad—grudzień 1948 r.

O odchyleniu prawicowym i nacjonalistycznym w kierownictwie Partii i o sposobie jego przezwyciężenia. Referat wygłoszony na Plenum KC PPR w dniu 31.VIII.1948. „Nowe Drogi“ Nr 11 wrzesień—październik 1948.

Zbigniew Landau

HISTORIA RUCHU ROBOTNICZEGO W POLSCE

(wybór)

Jednym z podstawowych zadań bibliotekarza, obok technicznego opracowania księgozbioru jest udzielanie czytelnikom pomocy i rady przy wyborze odpowiednich dla nich książek. Bibliotekarz nie może i nie powinien ograniczać się do polecania czytelnikowi jedynie literatury powieściowej. Zasada celowego kierowania czytelnictwem wymaga, aby starał się on świadomie i celowo rozwijać również zainteresowania czytelników zagadnieniami społeczno-politycznymi i naukowymi.

Zadania te może realizować jedynie ten bibliotekarz, który sam stale pogłębia znajomość problematyki i literatury zarówno politycznej, społecznej jak i dotyczącej innych gałęzi nauki. Celowe kierowanie czytelnictwem wymaga, aby bibliotekarz potrafił w zależności od poziomu czytelnika doradzić mu odpowiednią książkę z określonej dziedziny wiedzy. Doradzając czytelnikowi niewyrobionemu na początku zbyt trudną książkę można zrazić go w ogóle do czytania książek z danej

dziedziny wiedzy. Na przykład: jeżeli chcemy zainteresować niewyrobionego czytelnika zagadnieniami ekonomii politycznej i podsunie mu na wstępie *Kapitał*, KAROLA MARKSA, czy też przypadkowy tomik „Biblioteczki Ekonomicznej“ osiągniemy skutek wręcz odwrotny od zamierzonego. Czytelnik, nie zrozumiawszy „Kapitału“, będzie uważał, że ekonomia polityczna jest nauką, której nie jest w stanie zrozumieć i może się do niej zniechęcić. Błędu tego uniknąć można dając czytelnikowi słabo wyrobionemu na początku książki łatwiejsze, bardziej ogólnie omawiające temat, a następnie coraz trudniejsze, coraz bardziej szczegółowe. Czytelnik zainteresowawszy się tematem łatwej i przystępnej książki, przyswoiwszy sobie równocześnie pewne podstawowe pojęcia, będzie chciał i mógł pogłębiać dalej swoją znajomość danej problematyki.

W celu ułatwienia bibliotekarzom zarówno pracy samokształceniowej, jak i świadomego kierowania czytelnictwem, podajemy w bieżącym numerze „Poradnika Bibliotekarza“ wybór literatury dotyczącej polskiego ruchu robotniczego.

W pierwszej części spisu podajemy opracowania ogólne historii polskiego ruchu robotniczego w układzie według stopnia trudności; w części drugiej w układzie chronologicznym wybrane prace o charakterze monograficznym, w trzeciej zaś, w układzie alfabetycznym, życiorysy działaczy polskiego ruchu robotniczego.

WYBÓR LITERATURY Z ZAKRESU HISTORII POLSKIEGO RUCHU ROBOTNICZEGO

I. OPRACOWANIA OGÓLNE

(wg. stopnia trudności)

1. Najłatwiejszą pracą wprowadzającą do historii ruchu robotniczego w Polsce jest bardzo popularnie opracowana broszura pt. *Jak robotnicy i chłopcy polscy walczyli przeciwko kapitalistyczno-obszarniczemu rządowi wsteczności i zdrady narodowej*. W-wa 1951 KiW s. 90, 2 nlb. Materiały dla kursów partyjnych do tematu pierwszego. Daje ona ogólny obraz powstania klasy robotniczej i toczonych przez nią walk o wyzwolenie

społeczne i narodowe; wskazuje na walkę dwóch nurtów w polskim ruchu robotniczym, z których jeden reprezentował interesy proletariatu, drugi zaś interesy burżuazji.

2. Po zapoznaniu się z wyżej wymienioną broszurą należy zaznajomić się z p o d s t a w o w ą pracą z dziedziny historii ruchu robotniczego w Polsce. Jest nią referat Bolesława Bieruta wygłoszony na Kongresie Zjednoczeniowym w dniu 15.XII 1948 roku.

BIERUT B., CYRANKIEWICZ J. *Podstawy ideologiczne PZPR*. Referat tow. Bolesława Bieruta wygłoszony w dniu 15.XII.1948 r., koreferat tow. Józefa Cyrankiewicza wygłoszony w dniu 16.XII.1948 r. na Kongresie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Deklaracja ideowa PZPR. W-wa 1949 KiW s. 142, 2 nlb.

W referacie swym B. Bierut dał marksistowsko-leninowską ocenę poszczególnych partii działających w polskim ruchu robotniczym; wskazał na ich zasługi i błędy i w oparciu o analizę ich działalności wyciągnął wnioski dla polskiego ruchu robotniczego na dziś i na przyszłość. Koreferat J. Cyrankiewicza jest dopełnieniem referatu. Szczególny nacisk w koreferacie został położony na omówienie różnic pomiędzy nurtem lewicowym, a nurtem oportunistycznym*), oraz na analizie nacjonalistycznej i kontrrewolucyjnej postawy przedwojennej PPS i roli powstających w niej grup lewicowych.

3. Dla rozszerzenia wiadomości z historii ruchu robotniczego warto przeczytać, wydany w formie książkowej, cykl pogadanek T. Daniszewskiego wygłoszonych przez radio w roku 1949 w ramach „Wszechnicy Radiowej“.

DANISZEWSKI T. *Z dziejów walk proletariatu polskiego*. (Kraków) 1950 Radiowy Instytut Wydawniczy s. 101, 19 nlb., RIW tom 17.

Praca niniejsza daje obraz rozwoju polskiego ruchu robotniczego od momentu powstania kapitalizmu w Polsce, aż do

*) Oportunizm w ruchu robotniczym polega na podporządkowaniu interesów proletariatu, interesom burżuazji.

chwili wyzwolenia Polski przez Armię Radziecką. Napisana jest popularnie i zawiera dużo materiału faktycznego. Zaopatrzenie książki w skorowidz rzeczowy i skorowidz nazwisk ułatwia korzystanie z zawartego w niej materiału.

4. Najszerze opracowanie historii polskiego ruchu robotniczego znaleźć można w skrypcie wykładów T. Daniszewskiego, ogłoszonych w Centralnej Szkole Partyjnej.

DANISZEWSKI T. *Historia ruchu robotniczego w Polsce*. Stenogram wykładu. Rozdz. I Polska po powstaniu styczniowym. Rozdz. II Wielki Proletariat. Rozdz. III Rozłam w polskim ruchu robotniczym i walka dwóch nurtów. Rozdz. IV Rewolucja 1905 roku w Polsce (lata 1901 — 1907). Rozdz. V Lata 1908 — 1917. W-wa 1949 — 1951. Szkoła Partyjna przy KC PZPR t. I s. 31, t. II s. 50, t. III s. 74, t. IV s. 48, t. V s. 30.

Każdy zeszyt omawia inny okres historyczny. Do chwili obecnej ukazało się pierwszych pięć rozdziałów, obejmujących okres od powstania klasy robotniczej w Polsce od roku 1917. Dalsze rozdziały znajdują się w opracowaniu. Podana praca jest pierwszą próbą opracowania systematycznego wykładu historii polskiego ruchu robotniczego na podstawie zasad marksizmu-leninizmu. Praca ta zawiera pewne braki, których omówieniu poświęcony jest artykuł J. KOWALSKIEGO „O marksistowsko-leninowską historię polskiego ruchu robotniczego“ zamieszczony w numerze 4 (28) „Nowych Dróg“ (lipiec—sierpień 1951). Artykuł ten należy polecać bardziej wyrobionym czytelnikom, wykazującym głębsze zainteresowanie problematyką ruchu robotniczego.

II. OPRAWOWANIA MONOGRAFICZNE*)

(w układzie chronologicznym)

1. DANISZEWSKI T. *Wielki proletariat*. W-wa 1949 KiW s. 254 (Materiały i dokumenty z historii polskiego ruchu robotniczego w Polsce. Zeszyt I). Wydział Historii Partii przy KC PZPR.

*) Monografia jest to opracowanie naukowe jednego zagadnienia.

Książka zawiera wybór materiałów źródłowych do dziejów pierwszej rewolucyjnej organizacji proletariatu polskiego — „Wielki Proletariat“. Poszczególne rozdziały i niektóre ważniejsze dokumenty zapatrzone są w krótkie omówienia, wprowadzające w zagadnienie. Książkę polecać należy bardziej wyrobionym czytelnikom.

2. PRÓCHNIK A. *Bunt Łódzki w roku 1892*. Studium historyczne. W-wa 1950 KiW s. 154, 2 nlb.

Jest to praca monograficzna, poświęcona pierwszemu wielkiemu, bojowemu wystąpieniu proletariatu w Polsce. Wystąpienie to cechowała niespotykana masowość i natężenie walki. (Brało w nim udział 70 tysięcy robotników). Praca nadaje się dla czytelników orientujących się w zagadnieniach ruchu robotniczego.

3. LUKSEMBURG R. *Rok 1905*. (Wybór artykułów) W-wa 1951 KiW s. 94. Wydział Historii Partii KC PZPR.

4. SZUSTER U. A. *Rewolucja 1905—1907 w Polsce*. W-wa 1950 Prasa Wojskowa s. 100, 2 nlb. albo „Zbiór artykułów historycznych o Polsce w literaturze radzieckiej“, pod redakcją Ż. Kormanowej. W-wa 1950 KiW s. 309, 2 nlb.

Obie wyżej podane prace (pozycja 3 i 4) dotyczą tego samego okresu historycznego. Praca Szustera jest bardziej systematyczna i bardziej wyczerpująca niż zbiorek R. Luksemburg — czytelnikom mniej wyrobionym należy najpierw wskazywać książki Szustera. Książka Róży Luksemburg jest zbiorem artykułów polemicznych, drukowanych przez autorkę w okresie rewolucji 1905 r. Zadaniem ich było m.in. zdemaskowanie pseudo-socjalistów z PPS, którzy dążyli do złamania sojuszu robotników polskich i rosyjskich i chcieli zepchnąć polski ruch robotniczy na drogę nacjonalizmu. Praca poprzedzona jest wstępem, który ułatwia zorientowanie się w zagadnieniu (między innymi omawia błędy R. Luksemburg).

5. KPP. *Wspomnienia z pola walki*. W-wa 1951 KiW s. 354, 4 nlb. Wydział Partii KC PZPR.

6. FIDLER F. *Komunistyczna Partia Polski*. „Nowe Drogi“ Nr 12 (listopad-grudzień 1948) s. 96—118.

7. DANISZEWSKI T. *Droga walki KPP*. „Nowe Drogi“ Nr 12 (listopad-grudzień 1948) s. 119—150.

8. RAORT H. *Walka KPP z faszyzmem w okresie kryzysu lat 1929—1933*. „Myśl Współczesna“ Nr 10 (65) i 11—12 (66—67) (październik i listopad—grudzień 1951).

Pozycja piąta jest zbiorem wspomnień działaczy Komunistycznej Partii Polski o bohaterskiej walce polskiego proletariatu, kierowanego przez KPP przeciwko rządowi burżuazji w Polsce. Wspomnienia ułożone są chronologicznie (od przygotowań do pierwszego Zjazdu, aż do wybuchu drugiej wojny światowej) i dają pełny obraz historii KPP. Wspomnienia te napisane są bardzo łatwo i interesująco — mogą być polecane nawet czytelnikom nie orientującym się w historii ruchu robotniczego. Pozycje następne przeznaczone są dla czytelników bardziej wyrobionych. Artykuły Fiedlera i Daniszewskiego dają obraz Komunistycznej Partii Polski w jej historycznym rozwoju — od powstania w r. 1918, aż do roku 1938; artykuł Raorta dotyczy tylko okresu lat 1929 do 1933. W związku z tym czytelnikom pragnącym ogólnie zapoznać się z działalnością KPP należy doradzić wpieryw pozycje 6 i 7, a dopiero później poz. 8.

9. KOWALCZYK J. *Rok przełomu*. Przyczynek do historii jednolitego frontu w Polsce przedwrześniowej. W-wa 1949 KiW s. 50, 2 nlb.

Praca Kowalczyka poświęcona jest omówieniu zagadnienia tworzenia się w Polsce w roku 1935 jednolitego frontu mas pracujących przeciwko rządowi sanacji. Autor wykazuje zdradziecką rolę prawicowych przywódców Polskiej Partii Socjalistycznej, którzy starali się nie dopuścić do rozwoju tego ruchu. Praca napisana jest łatwo i można polecać ją czytelnikom mniej wyrobionym.

10. JOŹWIAK-WITOLD F. *Polska Partia Robotnicza w walce o wyzwolenie narodowe i społeczne*. W-wa 1952 KiW s. 384, 4 nlb, 4 tabl. (w druku).

11. *W dziesiątą rocznicę powstania Polskiej Partii Robotniczej (Materiały i dokumenty) Styczeń 1942 — Grudzień 1948 r.* W-wa 1952 KiW s. 644,1 nlb. Wydział Historii Partii KC PZPR.

Obie prace poświęcone są historii Polskiej Partii Robotniczej. Praca F. Józwiaka-Witolda jest pierwszym opracowaniem historii polskiego ruchu robotniczego w latach 1939—1948 — druga jest wyborem najważniejszych dokumentów dotyczących działalności PPR zarówno w czasie okupacji jak i po wyzwoleniu. Między innymi zamieszczony jest w tym dziele referat B. BIERUTA wygłoszony na Plenum Komitetu Centralnego PPR dnia 31 sierpnia 1948 r. „*O odchyleniu prawicowym i nacjonalistycznym w kierownictwie Partii i o sposobach jego przezwyciężenia*“. Dokumenty ułożone są chronologicznie i stanowią bardzo

ważny materiał dla studiujących historię tego okresu. Praca zaopatrzo-
na jest w przypisy. Nadaje się dla czytelników bardziej wyrobionych.

Oddzielnie należy omówić pracę:

12. DANISZEWSKI T. *Pierwszy maja. 60 lat święta mię-
dzynarodowej solidarności*. Na podstawie materiałów i doku-
mentów opr.... W-wa 1950 KiW s. VIII, 229, 4 nlb., tabl. 41.
Wydział Historii Partii KC PZPR.

Praca ta poświęcona jest omówieniu historii obchodów pierwszo-
majowych w Polsce. Autor nie ogranicza się jednak tylko do opisów
poszczególnych obchodów, ale również omawia narodziny święta Pierw-
szego Maja i jego rolę w walce klasy robotniczej na poszczególnych
etapach ruchu robotniczego. Praca nadaje się dla czytelników zaznajom-
ionych ogólnie z ruchem robotniczym.

III. ŻYCIORYSY

1. *Kalendarz Robotniczy na rok 1952*. W-wa 1952 KiW
s. 163—183.

W Kalendarzu podane są życiorysy B. Bieruta, J. Cyrankiewicza,
F. Mazura, Z. Nowaka, E. Ochaba, R. Zambrowskiego, A. Zawadzkiego,
J. Bermana, F. Józwiaka-Witolda, H. Mirca, S. Radkiewicza, A. Rapac-
kiego, K. Rokossowskiego, H. Chełchowskiego i S. Matuszewskiego. Są
to raczej krótkie wzmianki biograficzne, niż życiorysy.

2. (BUCZEK) *Marian Buczek w dziesiątą rocznicę śmierci*.
W-wa 1949 KiW s. 78,2 nlb.

3. DANISZEWSKI T. *Feliks Dzierżyński nieugięty bojow-
nik o zwycięstwo socjalizmu*. W-wa 1951 KiW s. 106,3 nlb.

4. (DZIERŻYŃSKI) *Feliks Dzierżyński we wspomnie-
niach i wypowiedziach*. W-wa 1951 KiW s. 116, 3 nlb.

5. DZIERŻYŃSKI F. *Listy do siostry Aldony*. W-wa 1952
KiW s. 158, 1 nlb., tabl. 14.

6. DZIERŻYŃSKI F. *Pamiętnik więźnia*. W-wa 1951 KiW
s. 99,1 nlb.

Najłatwiejszą z podanych prac o Dzierżyńskim jest książka
Feliks Dzierżyński we wspomnieniach i wypowiedziach. Natomiast oprac-
owaniem najbardziej wyczerpującym i systematycznym jest książka Da-
niszewskiego, która powinna być doradzana czytelnikom pragnącym
dokładniej zapoznać się z postacią wielkiego przywódcy klasy robotniczej.

7. JURYS R. *Pamięci bohaterów*. Władysława Hibnera, Henryka Rutkowskiego, Władysława Kniewskiego, Naftalego Botwina. W-wa 1950 KiW s. 62,2 nlb.

8. (MARCHLEWSKI) *Julian Marchlewski*. W-wa 1950 KiW s. 153, 5 nlb.

9. (NOWOTKO) *Marceli Nowotko*. Wspomnienia i artykuły. W-wa 1949 KiW s. 67, 1 nlb.

10. PRÓCHNIK A. *Bohaterowie „Proletariatu“*. W-wa 1950 KiW s. 66,2 nlb.

Książeczka zawiera bardzo łatwo napisane szkice o bohaterskich przywódcach „Proletariatu“: Ludwiku Waryńskim, Stanisławie Kunicim i innych. Jest ona napisana bardzo żywo i można ją polecić nawet czytelnikom mało czytany.

11. WERFEL R. *Pamięci Marcina Kasprzaka*. W-wa 1950 KiW s. 22,1 nlb.

UWAGA: Spis nie wyczerpuje wszystkich wydawnictw dotyczących polskiego ruchu robotniczego. Staraliśmy się tu omówić tylko prace najważniejsze i łatwo dostępne. Przy studiowaniu historii ruchu robotniczego należy pamiętać, że bardzo wiele materiałów znajduje się w czasopismach: „Nowe Drogi“, „Życie Partii“, „Trybuna Wolności“, „Trybuna Ludu“ i innych.

Maria Tarnowska

JAK ZORGANIZOWAĆ UROCZYSTOŚĆ 1 MAJA W BIBLIOTECE DZIECIĘCEJ.

Dzień 1 Maja — święto mas pracujących świata — jest uroczysto obchodzony na całej kuli ziemskiej. W Związku Radzieckim, w krajach demokracji ludowej ludzie pracy podejmują zobowiązania dla uczczenia tego święta. Za przykładem Pafawagu polski świat pracy podejmuje zobowiązania, które z jednej strony stanowią formę uczczenia święta pracy, z drugiej są wyrazem radości z dokonanych osiągnięć, zobowiązania składane na ręce Prezydenta Bolesława Bieruta, który w tym roku obchodzi 60-lecie urodzin.

Dzieci i młodzież ze szkół podstawowych biorą również udział w uczczeniu tego święta, podejmując zobowiązania poprawienia wyników w nauce.

Ze względu na swoisty rodzaj pracy w czytelni dziecięcej pożądane jest, aby uroczystość 1-Majowa była powiązana z książką i podniesieniem stanu czytelnictwa wśród dzieci, by zachęciła je do czytania książek wartościowych, wychowujących młode pokolenie w świadomości socjalistycznej.

Święto 1 Maja można w bibliotece dziecięcej połączyć z „Tygodniem Oświaty Książki i Prasy“.

Poniżej podaję kilka projektów zorganizowania takiej uroczystości.

1 Przykład. 1 Maja — święto ludzi pracy. Myślą przewodnią organizowanej uroczystości jest podkreślenie zdobyczy i osiągnięć Polski Ludowej we wszystkich dziedzinach życia, a szczególnie na odcinku gospodarczym i kulturalno-oświatowym. Uroczystość polega na zetknięciu młodych czytelników z czołowymi przedstawicielami świata pracy, jakimi są przodownicy pracy i racjonalizatorzy. W tym celu zapraszamy do czytelni znanego w naszej miejscowości przodownika pracy (dla dzieci młodszych) lub racjonalizatora (dla dzieci starszych).

Spotkanie powinno być poprzedzone przeprowadzoną z czytelnikami pogadanką na temat wielkich osiągnięć świata pracy przy realizacji Planu Sześcioletniego. Podkreślić należy, iż osiągnięcia te w znacznej mierze zawdzięczamy usprawnieniom, których dokonali racjonalizatorzy oraz zwiększonej wydajności pracy, uzyskanej przez przodowników pracy. To też otaczani oni są serdeczną miłością całego narodu i troskliwą opieką państwa. Dobrze jest przypomnieć czytelnikom, że dzieci szkolne, najmłodsi przodownicy, w r. 1950 były gościnnie podejmowane przez Prezydenta Bieruta w Belwederze. Przeczytać o tym można w książce TROPACZYŃSKIEJ-OGARKO-WEJ: „*I my walczyliśmy o pokój*“.

Zapowiadając dzieciom wizytę gości należy je zachęcić do szczerzej i otwartej z nimi rozmowy.

O dniu spotkania można dzieci zawiadomić ustnie w czasie pogadanki, można też przy pomocy plakatu, na którym umieścimy odpowiednie hasło np. *Cześć przodownikom pracy i racjonalizatorom!* Jako dekoracja plakatu mogą posłużyć emblematy pracy: młot, kilof, traktor, obrabiarka itp. Na plakacie powinno być podane nazwisko przodownika lub racjonalizatora, który ma przybyć do czytelnicy, oraz nazwa jego zakładu pracy. Poniżej plakatu umieścić należy wystawkę książek „Biblioteki Przodowników Pracy“.

Jaki może być przebieg takiego spotkania?

W zasadzie winno się ono składać z 2-ch części: pierwszej, w której będzie mówił gość i drugiej, w której przeprowadzić można ogólną rozmowę.

W części pierwszej przodownik pracy opowie dzieciom o swoim życiu, nakreśli drogę, jaką przebył by osiągnąć wielką wydajność pracy i zostać przodownikiem. Dobrze byłoby gdyby podzielił się z dziećmi swoimi wspomnieniami, opowiedział im jak żył jego ojciec, dla którego, jako dla robotnika czy chłopca, zamknięte były wszystkie drogi wiodące do nauki, a jak żyje obecnie człowiek pracy, który może korzystać w pełni z prawa do nauki, ze świetlic, czytelnicy, domów kultury. Opowie o tym jak w Polsce Ludowej przeprowadzona była likwidacja analfabetyzmu, jak gorąco interesował się tą sprawą Prezydent Bierut, jak wielkie korzyści przyniosła ona tym wszystkim, którzy przed wojną nie mogli się uczyć czytać i pisać. Jeśli to możliwe, poda przykłady swych znajomych, którzy z dawnych analfabetów stali się przodownikami pracy, gdyż dopomogły im w tym przeczytane fachowe książki.

Zwróci uwagę dzieciom jak są szczęśliwe, że chodzą do szkół w Polsce Ludowej, opowie im jak Państwo dba o zdrowie, naukę i radość dzieci, jak organizuje dla nich wczasy letnie, zapewnia im korzystanie ze sportów, wyjaśni, że wszystko to wyraźnie zostało ujęte w projekcie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Racjonalizator może przeprowadzić z dziećmi pogawędkę fachową. Opowiadając o wynalazkach lub dokonanych usprawnieniach, podkreśli rolę książek, które mu w tym pomogły. Wspólnie z dziećmi gość może przejrzeć książki z wystawki, zwrócić ich uwagę na umieszczone w nich zdjęcia, opowiedzieć o pracy, jaką opisują. Młodociani czytelnicy — zwłaszcza chłopcy — napewno zainteresują się książkami „Biblioteki Przodowników Pracy“, będą je czytać z ciekawością, a następnie przejdą do łatwiejszych książek technicznych, o których im mówił ich gość — racjonalizator.

W czasie spotkania wywiązać się powinna miła i ożywna pogawędka z dziećmi. Niektórzy czytelnicy mogą opowiedzieć, w jaki sposób oni sami przyczynili się do zwalczania analfabetyzmu, przez pomoc w nauce udzieloną swym rodzicom, lub znajomym. Mogą również opowiedzieć o swoich rodzicach czy krewnych, którzy wyróżniają się w pracy zawodowej lub społecznej.

Dla ożywienia i urozmaicenia omawianego tutaj spotkania dobrze jest wprowadzić kilka recytacji pojedynczych i zbiorowych oraz wspólny śpiew. Mogą to być wiersze i pieśni o pracy, o 1-szym Maju, o przodownikach pracy itp.

Na zakończenie spotkania należy zachęcić dzieci (może to zrobić któryś z czytelników), by przez gorliwą pracę w nauce starały się dostać w szeregi przodowników pracy. Tego rodzaju zobowiązanie i ewentualne jego przesłanie na ręce Prezydenta Bieruta — będzie najlepszą formą uczczenia przez dzieci rocznicy jego urodzin oraz dnia 1 Maja — Święta Pracy.

Przykład II. Hasło przewodnie: 1 Maj — święto mas pracujących: „*Międzynarodowa solidarność i braterstwo dzieci różnych ras i narodowości — gwarancją utrwalenia pokoju*“.

Uroczystość polega na zorganizowaniu inscenizacji z książki EWY SZELBURG-ZAREMBINY *Śladem gołębi*. Należy z niej wybrać fragmenty, które będą wygłaszane przez dzieci. Czytelnicy mogą być ubrani w odpowiednie stroje i lekko ucharakteryzowani dla podkreślenia barwy skóry. Zamiast dzieci mogą być również wykonane przez nie kukiełki, a czy-

telnikom wówczas przypadnie w udziale rola wygłaszania odpowiednich urywków z książek. Wystarczającą dekoracją dla tej inscenizacji będą w rękach dzieci chorągiewki różnych krajów z napisami: pax, pace, мир, pokój, paix, frieden, mir itd. Należy przewidzieć rolę „zapowiadacza“, który będzie wygłaszał „słowo wiążące“. Rolę tę może odegrać zarówno jedno dziecko jak i grupa dzieci.

W podobny sposób można wybrać z tej książki jeszcze inne obrazki z życia dzieci różnych krajów, np. Czechosłowacji, Francji, Vietnamu, Rumunii itp.

JAK MOŻNA UŁOŻYĆ TEKST DO INSCENIZACJI NA PODSTAWIE KSIĄŻKI EWY SZELBURG-ZAREMBINY „ŚLADEM GOŁĘBI“.

Zapowiadacz wygłasza słowo wiążące, którego początek może brzmieć następująco:

— „Dzień 1 Maja jest dniem, w którym masy pracujące wszystkich krajów jednoczą się w walce o pokój. O pokój na świecie walczą kobiety i mężczyźni, starzy i młodzi. Prawdziwe więzy przyjaźni, jakie łączą małych obywateli kuli ziemskiej, bez względu na ich rasę czy narodowość, mogą zapewnić pokój światu. Pokażemy tu kilka obrazków z życia naszych przyjaciół w różnych częściach świata. Obrazki te wzięte są z książki Ewy Szelburg-Zarembiny pod tytułem „Śladem gołębi“. Autorka sama mówi, że „o ludziach książka ta, o dzieciach czarnych i białych, brązowych i żółtych, wspaniałych! jak wy — dużych i małych“.

Oto pierwszy obrazek.

Ukazują się trzy kukiełki (lub troje dzieci): Murzynki z wyspy Haiti, ojciec, syn, córka. Ojciec mówi: „Nowej prawdy posłuchaj mój synu, nowej prawdy posłuchaj, moja córko. Świat należy do tych, którzy żyją z cudzej pracy. Człowiek, gdy sam słaby jest i praw swoich nie może obronić. Ale silny jest człowiek w gromadzie. Im większa gromada — tym większa siła. Buntowaliśmy się, Murzyni, i ponosiliśmy klęski, bo nie znaleźliśmy własnej siły. Dziś wiemy, w czym ona leży: mu-

rzyńscy chłopci, murzyńscy robotnicy nie jesteśmy samotni — są z nami chłopci i robotnicy, żyjący na całym świecie, z nami jest kraj, który sam jeden zajmuje szóstą część całego świata, gdzie wiele narodów białych i kolorowych tworzy jeden bratni Związek“.

Syn mówi: — Zwiąż go Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Ojciec: — W tej naszej gromadzie obejmującej cały świat są ludzie o różnych barwach skóry: żółtej, brunatnej, czerwonej, czarnej i białej. Różną mamy skórę.

Córka: — Ale wszyscy jednakowo pragniemy wolności i dobrobytu.

Wszystkie kukielki (dzieci) przytakują skinieniem głów.

Z a p o w i a d a c z: A oto obrazek z życia dzieci ZSRR.

Kilka kukielek (kilkoro dzieci) w ubraniach pionierskich.

Maruszka odczytuje nagłówek artykułu w gazecie: — Podżegacze wojenni chcieliby rozpętać nową wojnę.

Jedno z dzieci: — Nigdy więcej wojen.

Drugie: — Nigdy więcej wojen napastniczych, zaborczych.

Trzecie: Światu należy się pokój.

Czwarte: Ludziom pracy miły jest pokój.

Piąte: Pokój potrzebny jest dzieciom.

Maruszka: Pokój potrzebny jest nam, dzieciom, abyśmy wyrosły, abyśmy wykształciły się na ludzi, którzy zbudują świat komunizmu, świat oparty na sprawiedliwości, dający pełnię szczęścia wszystkim.

Drugie: Ty, Maruszko, my wszystkie dzieci, uczymy się w szkole i bawimy się w tej chwili tak wesoło, bo wiemy, że na straży pokoju stoi towarzysz Stalin i wszyscy ludzie Związku Radzieckiego.

Trzecie: Niech żyje pokój.

Czwarte: I my jesteśmy armią pokoju.

Chórem: I my!

Z a p o w i a d a c z: A oto scenka z życia Korei.

Widać kukielki: matka koreańska z maleńkim dzieckiem na plecach oraz dwoje starszych dzieci.

Jedno pyta: Co to tak huczy? Czy to wielki dzwon znad rzeki Tadongan?

Z a p o w i a d a c z: Nie, to nie był radosny głos dzwonu. To coraz bliżej wybuchały zrzucone z samolotów bomby. I wtedy właśnie stało się to najstraszniejsze. Spod nóg dzieci znikła ziemia. A tymczasem matka z niemowlęciem przytroczonym do pleców przepytывała niespokojna napotkanych ludzi: (Matka koreańska): Moje siostry, czy nie widziałyście dwoje dzieci, chłopca imieniem Kim i dziewczynki, imieniem Li? zginęły mi z oczu. Nikt, kogo pytam, nie widział ich. To moje własne dzieci. Szukam ich i nie mogę znaleźć. Głosy innych kukiełek (dzieci): Nie widziałyśmy, ale będziemy same uważać i innych rozpytywać o waszego syna imieniem Kim i o waszą córkę imieniem Li. Jeśli tylko dzieci są żywe — odnajdą się. Jeżeli zostały ranne wyleczymy je i oddamy je zdrowymi. Trzeba mieć nadzieję.

Matka przytula do siebie najmłodsze dziecko i mówi: Trzeba mieć nadzieję.

Z a p o w i a d a c z: Teraz zobaczymy, jak Murzyni z USA słuchają radia. Ukazuje się kilka kukiełek-Murzynków przy miniaturowym aparacie radiowym.

Jedna mówi: Cicho, cicho to nasz Robeson śpiewa.

Z głośnika daje się słyszeć śpiew (na melodię znanej piosenki rosyjskiej „Sziraka strana maja radnaja“).

W naszych sercach lęku nie dosłyszysz,
nikt bezbronny nie jest ani sam,
zawołanie dumne „towarzyszu“
ponad wszelki tytuł miłsze nam.
Bo nie obce słowo to nikomu,
czy to żółty, czy to czarny brat,
dokąd pójdę, wszędzie jestem w domu
i rodzeństwa pełen cały świat“.

Z a p o w i a d a c z: Piosenkę tę śpiewał Murzyn Paul Robeson na II Światowym Kongresie Pokoju w Warszawie. Cały świat walczy o pokój. Jak kto może, jak kto umie. A my w Polsce:

Pierwsze z dzieci: — Zbożem zebrany z pola.

Drugie: — węglem dobytym ze sztolni,

Trzecie: — metrami wełen i płócien,

Czwarte: — cegłami budynków szkolnych.

Piąte: — piszemy jedno słowo:

Razem: — Pokój! Pokój! Pokój!

Pierwsze: — Aż pokój w siłę wzrośnie.

Drugie: — i cały obejmie świat.

Trzecie: — świat cały będzie ojczyzną.

Czwarte: — i wszędzie będzie brat!

Symboliczne wypuszczenie białych gołębi stanowić będzie efektowne zakończenie inscenizacji.

KONKURS POD HASŁEM „OŚWIATA WCZORAJ I DZIŚ“

Redakcja „Poradnika Bibliotekarza“ ogłasza w ramach Tygodnia Oświaty Książki i Prasy konkurs dla bibliotekarzy pod hasłem OŚWIATA WCZORAJ I DZIŚ.

Uczestnicy konkursu powinni:

1. Podać nazwisko autora i tytuły utworów z których wybrane zostały fragmenty (zamieszczone we wkładce do niniejszego numeru).
2. Krótko uzasadnić słuszność doboru tych właśnie urywków (czy rzeczywiście odzwierciedlają one warunki w jakich masy robotnicze i chłopskie zdobywały naukę w czasach kapitalistycznych i obecnie. Jeśli tak, to krótko wyjaśnić dlaczego).

Uczestnikami konkursu mogą być wszyscy czytelnicy „Poradnika Bibliotekarza“.

Termin składania odpowiedzi konkursowych upływa w dniu 1 czerwca 1952 r. Należy je przesłać na adres redakcji „Poradnika Bibliotekarza“, Warszawa, Koszykowa 26.

Dla uczestników konkursu, którzy nadesłają najlepsze odpowiedzi przewidziane są nagrody książkowe.

FORMULARZ KONKURSOWY

Imię i nazwisko uczestnika Konkursu

Nazwa i adres biblioteki, w której pracuje uczestnik Konkursu (lub adres prywatny)

Fragment I.	Autor...	Tytuł...	Uzasadnienie...
Fragment II.	„	„	„
Fragment III.	„	„	„
Fragment IV.	„	„	„

Ogłoszony tutaj konkurs, po odgadnięciu urywków i sprawdzeniu ich z tekstami w książkach, bibliotekarze mogą wykorzystać we własnych bibliotekach, ogłaszając go dla czytelników w okresie Tygodnia Oświaty, Książki i Prasy.

Bibliotekarzy, którzy przeprowadzą konkurs w pracy z czytelnikami, prosimy o nadesłanie do redakcji następujących danych: ilu uczestników wzięło udział w konkursie i ilu dało dobre rozwiązania. Tych, których to zbyt nie obciąży, prosimy o podanie ile w tym było kobiet, ilu mężczyzn i ilu uczestników spośród młodzieży.

M. D.

Z TERENU

Ostatni mój list do Redakcji Poradnika, był z datą z lutego 1951 r. (Nr 2/51 Poradnika). Od tego czasu nie pisałem, gdyż chwalić się nie było czym. Normalna praca i normalna działalność biblioteki to rzecz zwykła, natomiast, jeśli istnieją jakieś trudności, to znowu moim zdaniem, zamiast pisać, żalić się, czy narzekać, raczej należy starać się je przetrzymać, przewyciężyć! Tak było u mnie.

Obecnie wybrnąłem z grubsza z takich kłopotów jak brak światła, brak pieca w bibliotece, brak opału, brak na to wszystko funduszy, a co najważniejsze, brak zrozumienia i zupełna obojętność dla spraw czytelnictwa czynników, które zostały powołane do opieki nad nimi. Wreszcie moja choroba! To wszystko razem nie zachęcało mnie do pisania.

Nawiązując do mego ostatniego listu, zauważyłem, że pytanie „Jak postępować z czytelnikiem, który nie zwraca w ter-

TEKSTY URYWKÓW DO KONKURSU „OŚWIATA W CZORAJ I DZIŚ“.

Fragment I-szy.

.... Sam nie wiedział, kiedy urwisa nauczył doskonale czytać, tak to się stało prędko. Już w jesieni tegoż roku Jędrzek zabazgrywał koślawymi figlasami grube kajety, a latem następnego roku Paluszkiewicz jął przemyśliwać o umieszczeniu wychowanka w progimnazjum.... Oddał go do klasy pierwszej, z góry wpłaciwszy za niego kosztą utrzymania. Chłopak najadł się cierpień i wstydu niemało, zanim jako tako przystał do poziomu tutejszej kultury. Dzięki korepetycjom opiekuna nauczył się wybornie i z pochwałą przeszedł do klasy drugiej.

A opiekun tymczasem.... pewnej nocy jesiennej, nocy wichru i słoty, spoczął na zawsze.

... Jędrzek... przeszedł do klasy trzeciej. Wtedy dał sobie radę. W progimnazjum... lepsi uczniowie klasy trzeciej i czwartej mieli prawo udzielania korepetycji wstępniakom i pierwszacom. Zarabiali nieźle. Jędrzek należał do „kowałów“ gimnazjalnych i miał opinię dobrego ucznia. Z trudem, o głodzie nieomal i w srogiej poniewierce przetrwał korepetycjami klasę trzecią, czwartą i zdał patent...

... proponowali (mu) wszyscy stan księży: chłopski syn, „kował“ mumia egipska.... Tymczasem on co innego miał w głowie. Jemu „pan“ ukazał horyzont tak daleki w naukach i na świecie, że ... na księdza nie miał żadnej ochoty. Nie pojmował, co to uniwersytet, nie zdawał sobie sprawy z ogromu nauk, ale wiedział, że ten uniwersytet istnieje. Zresztą w duszy jego trwały, jak wiecznie żywe stygmaty, słowa opiekuna takie nawet, których nie mógł zrozumieć w całej rozciągłości; jak nieodwołalne prawa żyły rady, wskazówki i napomnienia. ...To co inni otrzymali jako spadek po całym szeregu przodków ucywilizowanych, jako wychowanie domowe, on miał od „pana“. Tym żył i tym się krzepił w swej nędzy.

— Nauka jest jak niezmierne morze.... — mówił „pan“. Im więcej jej pijesz, tym bardziej jesteś spragniony. Kiedyś poznasz, jaka to jest rozkosz... Ucz się, co tylko jest sił w tobie, żeby jej zakosztować.

NASZE POMYSŁY RACJONALIZATORSKIE

Kolega St. Matusiak z biblioteki powiatowej we Włoszczowej nadesłał do redakcji pomysł racjonalizatorski, dotyczący sposobu równego umieszczania na książkach kółeczek z sygnaturką. Sporządzony przez niego znacznik, jak określa autor jest 1) tani, 2) zapewnia, że wszystkie kółeczka przyklejone są na jednej wysokości, i 3) oszczędza dużo czasu.

Słyszeliśmy, że istnieją w terenie jeszcze inne pomysły racjonalizatorskie z tego zakresu. Apelujemy do bibliotekarzy o nadesłanie swych prac, a „Poradnik Bibliotekarza“ zwoła Specjalną Komisję, która oceni je i najlepsze poda do wiadomości wszystkich bibliotekarzy.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Ludwik Wątrubski, kier. biblioteki w Dębie. Zapytuję Kolego, gdzie można nabyć portrety pisarzy i poetów, którymi chcielibyście ozdobić bibliotekę w Tygodniu Oświaty, Książki i Prasy. Duży wybór takich portretów posiada na składzie Dom Książki, Warszawa, ul. Mazowiecka 9. Ceny portretów od 60 gr. do 1 złotego. Zamówienia można przesałać pocztą.

OD REDAKCJI:

Ze względu na dużą ilość materiału okolicznościowego zapowiedziany dalszy ciąg artykułu „Praca z czasopismem i gazetą w bibliotece“ ukaże się w następnym numerze.

SPROSTOWANIE

W Nrze 2/52 „Poradnika Bibliotekarza na str. 18, 13 rząd od góry wkraśl się błąd drukarski, a mianowicie zamiast **wychowawczynią** winno być **wychowanką**.

Redaguje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich

Adres redakcji i administracji: Warszawa, Koszykowa 26.

Warunki prenumeraty: 18 zł. rocznie.

Nakład 11.000 egz. Papier drukowy satynowany kl. V, 61×86 cm, 60 g.
Obj. 1½ ark. Zam. nr 164 z dnia 15.III.52. Druk ukończono dn. 2.IV.52.
Warszawska Drukarnia Naukowa, W-wa, ul. Śniadeckich 8. 3-B-13598